

Duże skupisko grodów na terenie woj. podlaskiego

6 czerwca 2017

Duże skupisko nieznanych dotychczas grodów odkrył zespół archeologów w międzyrzeczu Biebrzy i Supraśli w woj. podlaskim. Naukowcy naliczyli w sumie kilkanaście nieznanych konstrukcji wzniesionych prawdopodobnie we wczesnym średniowieczu.

„Skala odkrycia nie ma precedensu dla ziem północno-wschodniej Polski. Jesteśmy zaskoczeni wynikami naszych badań” – powiedział PAP Cezary Sobczak z Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie, kierownik projektu, w ramach którego dokonano znalezisk.

Zdumienie archeologów jest tym większe, że międzyrzecze Biebrzy i Supraśli zostało już wcześniej przez archeologów rozpoznane w czasie akcji Archeologiczne Zdjęcie Polski (AZP), która polega na poszukiwaniu zalegających na powierzchni pól zabytków i lokalizowaniu w ten sposób nowych stanowisk archeologicznych.

Kilka nowo odkrytych grodzisk posiada dwa lub nawet trzy pierścienie obwałowań. Pozostałe mają tylko jedną linię umocnień. Większość konstrukcji jest kolistą w planie. Różnice w budowie grodów mogły wynikać z odmiennych funkcji, jakie pełniły lub okresu, w którym powstały. Archeolodzy przypuszczają, że wszystkie konstrukcje pochodzą z czasów od IX do XIII w.

Archeologom pomogła tym razem w odkryciu zaawansowana technologia. Wykorzystali lotnicze skanowanie laserowe (ALS), które umożliwia zbadanie form terenowych znajdujących się nawet pod pokrywą lasu czy łąk. W ostatnich latach archeolodzy w Polsce z powodzeniem wykorzystują to narzędzie w poszukiwaniu nieznanych miejsc związanych z dawną

działalnością ludzi. Najczęściej odnajdują kurhany, wały, grodziska.

„Do tej pory znaliśmy w tym rejonie 10 grodzisk sprzed ok. tysiąca lat. Zaledwie w ciągu kilku dni, w wyniku analiz obrazowań laserowych na ekranie komputera udało się nam namierzyć kilkanaście miejsc, które są potencjalnymi grodziskami” – opowiada Sobczak.

Nie jest wykluczone, że w najbliższym czasie zostaną odkryte kolejne wczesnośredniowieczne fortyfikacje, bo nie cały teren, który interesuje naukowców został objęty skanowaniem laserowym.

Jesienią badacze wyruszą w teren żeby zweryfikować swoje dotychczasowe odkrycia i ustalenia. Pozyskane wyniki włączone zostaną do tworzonego przez Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie elektronicznego katalogu grodów, który znajduje się na stronie GgrodziskaJacwiezy.pl.

Północna część Podlasia, obecnie porośnięta Puszczą Knyszyńską, jest dla archeologów obszarem nadal bardzo enigmatycznym jeśli chodzi o czasy wczesnego średniowiecza. Tereny te opustoszały zapewne w XIII-XIV w., podczas licznych walk między Krzyżakami, Polską, Rusią i Litwą.

„Zagadką jest dla nas, kto wznosił i mieszkał w nowo odkrytych grodach. Jest to bowiem teren pogranicza polsko-rusko-jaćwieskiego. Długo sądzono, że nie był aż tak intensywnie zasiedlony” – dodaje badacz.

Na północ od grodów rozciągała się Jaćwież – tym mianem naukowcy określają najdalej na wschód wysunięte terytorium plemienne wczesnośredniowiecznych Prusów. Jej ziemie położone były częściowo w granicach współczesnej Polski, m.in. na Suwalszczyźnie i w okolicach Augustowa. Z pozostałych stron, północne Podlasie otaczały ziemie słowiańskie.

„Wydaje nam się, że nowo odkryte grody w IX-XI w. mogły

należęć do jakiegoś odłamu Waregów, czyli wschodnich Wikingów. Kim byli późniejsi (XII-XIII w.) mieszkańcy międzyrzecza Biebrzy i Supraśli – nie wiemy” – wyjaśnia Sobczak.

Warszawscy archeolodzy dokonali odkrycia w ramach badań przeprowadzonych w trakcie projektu sfinansowanego dzięki dotacji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Program „Ochrona zabytków archeologicznych) oraz z budżetu województwa mazowieckiego.

Źródło: NaukawPolsce.PAP.pl